

EPIPHYAS POSTVITTANA

ZAGROŻENIEM DLA ROŚLIN ZDRENIALYCH W EUROPIE

Epiphyas postvittana: dorosłe motyle; fot <http://www.dorsetnature.co.uk/pages-moth/bf-998.html>

Epiphyas postvittana: gąsienica (po lewej) oraz uszkodzenia wywołane przez gąsienice na liściach (w środku) i na owocach (po prawej); fot <http://www.dorsetnature.co.uk/pages-moth/bf-998.htm> (po lewej) oraz Tedd Gillian, https://idtools.org/id/leps/tortai/Epiphyas_postvittana.htm (w środku) oraz Department of Primary Industries and Water, Tasmania; nr 5385054 Bugwood.org.

Ulotka nie jest przeznaczona do wykorzystania w celach komercyjnych.

Zasięg występowania i opis agrofaga

Epiphyas postvittana jest motylem z rodziny zwójkowatych (*Lepidoptera: Tortricidae*). Gatunek ten pochodzi z Australii. W Oceanii poza Australią notowany jest w Nowej Zelandii i Nowej Kaledonii. Szkodnika stwierdzono także w USA, a spośród krajów europejskich w Irlandii, Portugalii (Azory) i Wielkiej Brytanii. Ponadto, szkodnik został wykryty w Szwecji w uprawie szklarniowej roślin pochodzących z importu. Jednak nie potwierdzono jego występowania na roślinach w sąsiedztwie tej szklarni.

Larwy są zazwyczaj żółtawozielone, ale kolor może się różnić w zależności od stadium rozwojowego i żywiciela i waha się od barwy jasnozielonej po żółto-brązową. Wczesne i średnie larwy mają kolor od półprzezroczystego do nieprzezroczystego czerwono-brązowego. Głowa wszystkich stadiów rozwojowych jest jasnobrązowa. Gąsienice pierwszego stadium mają długość ok. 1,6 mm, a wyrosnięte gąsienice osiągają długość do 10-20 mm.

Przednie skrzydła dorosłych motyli obu płci są jasnobrązowe do bladożółtych z brązowymi do ciemnobrązowych plamkami. Samce są bardziej zmienne niż samice, chociaż u większości samców nasadowa połowa przednich skrzydeł jest pokryta drobnymi plamkami. Tylne skrzydło zarówno u samców, jak i samic jest nakrapiane ciemnymi łuskami, choć wzór ten jest zwykle bardziej widoczny u samic. Rozpiętość skrzydeł samca wynosi 5,0-11,5 mm, a samicy 5,5-12,5 mm. Z uwagi na podobieństwo do pokrewnych gatunków motyli, identyfikacja powinna opierać się na morfologii genitaliów samców.

Rośliny żywicielskie

Gatunek jest bardzo szerokim polifagiem, notowanym w ponad 500 gatunkach roślin zdrewniałych i zielnych należących do 123 rodzajów i 55 rodzin. Ekonomicznie istotne straty wywoływane są przede wszystkim na roślinach sadowniczych i ozdobnych, a zwłaszcza w uprawach jabłoni, brzoskwini, winorośli i kiwi. Porażane są też niektóre drzewa leśne, rośliny pastewne, warzywa i ziemniaki.

Objawy występowania i szkodliwość

Gąsienice żerują w sprzędzionych liściach, a ponadto mogą uszkadzać owoce żerując na ich powierzchni i nie wgrzyzając się do ich środka. Dlatego żerowiska na owocach mają charakter powierzchniowy.

Szkodnik jest polifagiem, który może wywoływać szkody w uprawach wielu roślin. Ocenia się, że w uprawach, gdzie nie prowadzone są zabiegi zwalczania szkodnika, straty w plonach mogą dochodzić do 70%.

Ocena Zagrożenia Agrofagiem (PRA) dla tego gatunku sporządzona przez Instytut Ochrony Roślin, Państwowy Instytut Badawczy w Poznaniu wykazała, że może on być zawleczony do naszego kraju z materiałem roślinnym - zarówno z roślinami do sadzenia jak i częściami roślin. Rosnąca wymiana handlowa oraz zwiększony ruch pasażersko-turystyczny znacznie zwiększają prawdopodobieństwo zawleczenia *E. postvittana*, który był wielokrotnie wykrywany przez służby fitosanitarne w wielu państwach trzecich. Obecnie mało prawdopodobne jest, by był on zdolny do wytworzenia stałych i licznych populacji w naszym kraju, może jednak rozwijać się w uprawach pod osłonami.

Sposoby rozprzestrzeniania i przenikania

W warunkach polowych najważniejszym sposobem rozprzestrzeniania się motyli są ich przeloty, lecz na niewielki dystans (zwykle do ok. 100 m, rzadko do 600 m). Gąsienice mogą rozprzestrzeniać się lokalnie w uprawach, a ponadto są przenoszone wraz z przesyłkami roślin do sadzenia, ciętych kwiatów i gałęzi oraz świeżych owoców i warzyw.

Wymagania fitosanitarne

W Unii Europejskiej, a tym samym w Polsce *Epiphyas postvittana* nie podlega obowiązkowi zwalczania (nie jest to agrofag kwarantannowy w Unii).